

Comenius Stichting

De stichting heeft als doel het verbreiden van de kennis over de persoon en het gedachtegoed van de Tsjechische wijsgeer, pedagoog en theoloog Jan Amos Comenius (1592-1670) wiens denkbekenden nog steeds een grote actualiteit bezitten.

Secretariaat

Postbus 5810, 1410 GA Naarden

T.: 035-694 0526

E.: info@comenius-naarden.nl

I.: <http://www.comenius-naarden.nl>

Varia Comeniana

Comenius als cartograaf

Een veel geciteerde uitspraak van Comenius is: *Moravus ego natione, lingua Bohemus, professionae Theologus* [Mijn nationaliteit is de Moravische, mijn moedertaal is het Boheems en mijn beroep is theoloog.] Het citaat is afkomstig uit het 'Woord vooraf' bij de *Schola ludus*, een toneelstuk dat Comenius in 1654 schreef voor de leerlingen van zijn pansofische school in Sarospatak. Het stuk werd in 1657 opgenomen in de *Opera Didactica Omnia*. In 1658 verscheen er ook een afzonderlijke uitgave van.

Comenius bleef zijn hele leven een patriot wiens liefde voor Moravië in al zijn geschriften doorklinkt. Tot aan het einde van zijn leven blijft hij vurig hopen op de bevrijding van zijn vaderland en op de erkenning van de Broedergemeente als een eigen kerkgenootschap naast de andere.

Tijdens zijn onderduikperiode in Oost-Moravië vervaardigde Comenius een gedetailleerde kaart van dit gebied. Hij nam deze mee, toen hij in 1626 een geheim bezoek bracht aan de voormalige Boheemse 'winterkoning' Frederik die in ballingschap in Den Haag woonde. De eerste uitgave van de kaart verscheen in 1627 bij de Amsterdamse drukker Visscher (Piscator). De kaart werd ook door de bekende Nederlandse drukkers Blaeu en Janssonius uitgegeven. Naar Comenius' missie en naar zijn patriottisme wordt verwezen op het middenpaneel in het Comenius Museum (zie afbeelding).

Glaspaneel in het Comenius Mausoleum in Naarden. Het tafereel verwijst naar Comenius als rondtrekkende leraar met wandelstaf die komend uit het oosten het Licht verbreidt.